

Näringsdepartementet
Landsbygdsavdelningen

Stockholm
2020-02-24

Ert dnr
N2019/02952/JL

Vårt dnr
2019/185

REMISSVAR

Genomförande av EUs direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan - Ds 2019:19

Näringslivets Regelrådet NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

NNR har valt att inte kommentera alla delar i förslaget utan begränsar sitt remissvar till de delar av förslaget som innebär en överimplementering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan (UTP-direktivet). Förslaget innebär en påverkan på marknads funktionssätt vilket kan få olika effekter för de av NNRs medlemmar som berörs av förslaget. Utgångspunkten för NNRs remissvar har därför varit konsekvensutredningen.

UTP-direktivet föreslås i promemorian främst genomföras genom en ny lag om köparens otillbörliga handelsmetoder mot leverantörer i jordbruks- och livsmedelskedjan.

Förslag lämnas i promemorian om att gå utöver miniminivån i direktivet genom att bli utvidga lagens tillämpningsområde. Tillämpningsområdet för direktivet utgår från en trappmodell i fem steg som grundar sig på leverantörens och köparens relativa storlek sett till årsomsättning. Varje kategori leverantörer skyddas vid affärer med köpare ur en större kategori. UTP-direktivet undantar de minsta köparna med lägre årsomsättning än 2 miljoner euro från de krav som ställs i direktivet. Direktivet föreskriver samtidigt att leverantörer med en omsättning över 350 miljoner euro inte omfattas av direktivets skydd.

Enligt utredningens förslag ska den nya lagen (2§) vara tillämplig oavsett leverantörens eller köparens storlek, förutsatt att leverantören eller köparen är etablerad i EU. Direktivets trappmodell frångås därmed.

I konsekvensavsnittet i promemorian diskuteras hur stor del av den svenska omsättningen av livsmedels- och jordbruksprodukter som skulle omfattas av skydd vid ett minimigenomförande. Utredaren anför utifrån detta att den omsättning som inte skulle omfattas av skydd vid ett minimigenomförande är alltför liten och avgränsningen av denna begränsade omsättning skulle bli alltför svår.

Enligt NNR saknas dock en närmare analys av konsekvenserna av denna avgränsningsproblematik och av att lagen ska vara tillämplig oavsett leverantörens eller köparens storlek. Likaså saknas närmare uppgifter i konsekvensutredningen om hur andra företag utöver dagligvaruhandel och leverantörer såsom t ex restaurangföretag och andra leverantörer av måltider kan komma att beröras av förslaget.

När det gäller reglering av betalningstider i jordbruks- och livsmedelskedjan anges i UTP-direktivet (artikel 3.1 första stycket a) att det ska införas ett förbud mot betalningstider som överstiger 30 dagar för jordbruks- och livsmedelsprodukter som är färskvaror respektive 60 dagar för andra jordbruks- och livsmedelsprodukter.

I promemorian föreslås att Sverige ska gå längre än vad direktivet kräver genom att införa ett förbud mot att köparen betalar leverantören för beställda jordbruks- och livsmedelsprodukter (färskvaror och icke-färskvaror) senare än 30 dagar efter det att leverantören har framställt ett krav på att fordringen betalas.

Det framhålls bl a att förslagen förväntas leda till förbättrad likviditet för små- och medelstora företag vilket för primärproducenter uppges kan leda till ökad lönsamhet och produktionsvolym, vilket enligt utredaren är i linje med den nationella livsmedelsstrategin. Starka förenklingsskäl framhålls också tala för en generell 30-dagarsregel. Detta då vad som avses med en färskvara riskerar att bli föremål för tolkningar och innebära svåra gränsdragningsfrågor.

NNR finner att ambitionen om förenkling är bra men kan samtidigt se att det i denna del saknas en närmare konsekvensanalys avseende de effekter som kan uppstå till följd av den föreslagna överimplementeringen på t ex transporter, priser och konkurrenssituationen i förhållande till leverantörer i andra EU-medlemsstater som inte väljer att gå längre än direktivets krav.

Mot bakgrund av ovan samt mot att riksdagen den 3 april 2019 tillkännagivit till regeringen att den bör arbeta för att EU-direktiv genomförs i svensk lagstiftning på ett sätt som inte försämrar företagens konkurrenskraft, finner NNR att en kompletterande konsekvensutredning behöver göras av förslagen till överimplementering i den fortsatta beredningen av ärendet innan beslut fattas.

I anslutning till detta rekommenderar vi att en jämförelse görs med hur andra i detta sammanhang viktiga EU-medlemsstater avser att genomföra UTP-direktivet.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Christina Fors